

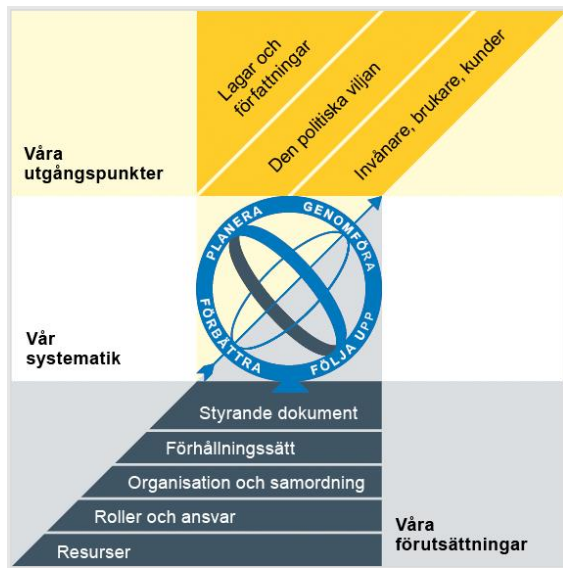
Göteborgs Stads handlingsplan för europeisk omvärlds- och intressebevakning 2023

Gothenburg European Office

Planerande styrande dokument

Vision
Program
► Plan

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Beslutad av: Kommunstyrelsen	Gäller för: Göteborgs Stad	Diarienummer: 0104/23	Datum och paragraf för beslutet: 2023-03-08 § 192
Dokumentsort: Plan	Giltighetstid: År 2023	Senast reviderad:	Dokumentansvarig: Direktör Samhälle och Omvärld

Bilagor:

Tabell med aktuella EU-frågor

Innehåll

Inledning	4
Syftet med denna plan	4
Vem omfattas av planen	4
Giltighetstid	4
Bakgrund	4
Koppling till andra styrande dokument	4
Genomförande av denna plan	7
Uppföljning av denna plan	8
Planen	8
1. Hållbar stadsutveckling	9
Revidering av energilagstiftning och elmarknad	9
EU:s mission klimatneutrala och smarta städer – innovationsutveckling	9
Hållbar finansiering – EU:s taxonomi	10
Cirkulär ekonomi och avfall	10
Hållbara transporter och logistik	11
Biologisk mångfald och föroreningar	11
2. Hållbar samhällsutveckling	12
Säkerhet och trygghet	13
Europaåret för kompetens 2023	13
Implementeringen av den sociala pelaren – kompetensutveckling	13
Administrativt samarbete	14
3. Digital omställning och innovation	14
Digitala lösningar och datadelning	15
Bilaga 1. Tabell över kommande och pågående initiativ	16

Inledning

Syftet med denna plan

Göteborgs Stadshus AB:s (GSHAB) ägardirektiv 22§ fastslår att ”GEO:s huvudsakliga uppgift är att i bred samverkan inom Göteborgs Stad samt med andra aktörer, bedriva omvärlds- och intressebevakning i Bryssel gentemot Europeiska Unionens institutioner och övriga institutioner, organ, nätverk och organisationer verksamma i Europa”. Syftet med handlingsplanen är att årsvis ge ett riktat uppdrag till Gothenburg European Office från kommunstyrelsen att i konkreta specifika frågor bedriva omvärlds- och intressebevakning i Bryssel.

Vem omfattas av planen

Syftet med planen är att få ett ”helastaden”-perspektiv på arbetet i Bryssel. Denna plan gäller för Gothenburg European Office, som planerar och utför arbetet. Emellertid kan inte GEO agera utan engagemang från övriga relevanta förvaltningar och bolag i Göteborgs Stad. Omvärldsbevakningen riktar sig till verksamheterna, och intressebevakningen sker i samverkan med berörda förvaltningar och bolag så att fakta och analys blir korrekt, relevant och aktuell. Hela staden ska således omfattas av planen och inkluderas utifrån hur verksamheten berörs av frågorna i Handlingsplanen.

Giltighetstid

Denna plan gäller för perioden 2023 tills ny plan antagits 2024.

Bakgrund

GEO har ansvar för Göteborgs Stads arbete med omvärlds-och intressebevakning på europeisk nivå och det handlar särskilt om kontakter med EU-kommissionen, Regionkommittén, Europaparlamentet och svenska representationen i Bryssel, samt deltagande i arbetet i olika nätverk och samarbeten med andra i Bryssel. Kommunstyrelsen fattar beslut om handlingsplanen, och GSHAB:s styrelse informeras.

De prioriterade frågorna utgår från aktuella EU-frågor och vilka behov och utmaningar som Göteborg står inför. Handlingsplanen är en övergripande bedömning av vilka politiska processer inom unionen som är särskilt viktiga för staden och dess samarbetsorganisationer att följa och påverka under 2023 i Bryssel.

Koppling till andra styrande dokument

Omvärldsbevakningen i Bryssel levererar gentemot verksamheterna i Göteborgs Stad, och intressebevakningen ska ta tillvara stadens intressen i frågor som berör och påverkar. Omvärlds-och intressebevakningen ligger i linje med vad som beslutats i styrande dokument. Urval av frågor har skett utifrån den beslutande inriktningen för Gothenburg

European Office, samt vilka frågor som är relevanta att arbeta med gentemot EU:s institutioner, och andra aktörer i Europa.

Både EU-lagstiftning och finansiering från EU kan påverka hur Göteborg kan uppnå stadens mål, och därför bevakas både beslut och finansiering som kan påverka utförandet av programmet eller planen, och påverkansarbete bedrivs i de fall där lagstiftning eller finansiering kan anpassas så att Göteborgs Stads mål uppnås.

Styrande dokument	Koppling till denna plan
Miljö- och klimatprogrammet 2021–2030	EU-kommissionen har presenterat förslag för genomförandet av nollföroreningsplanen, som inkluderar bland annat luftkvalitetsdirektivet och avloppsdirektivet. Genomförandet ska vara mer i linje med aktuell forskning, och ställer krav på staden. GEO kommer också stötta implementeringen av miljö- och klimatprogrammets cirkulära strategi och arbetet med EU-kommissionens initiativ för cirkulära städer och regioner (CCRI).
Energiplan 2022 – 2030	Energilagstiftningen i EU uppdateras just nu, vilket påverkar energiproduktion och användning i Göteborg. År 2023 presenterar EU-kommissionen ett förslag för förändringar av elmarknaden och om kolin fångning.
Elektrifieringsplan 2022-2030	Kopplar an till EU-lagstiftningen rörande klimatomställningen (till exempel AFIR ¹ , EPBD, ²) och energimarknaden samt vätgasstrategin.
Göteborgs grönplan för en nära, sammanhållen och robust stad 2022-2030	Just nu förhandlas EU:s nya naturåterställningsförordning, som innehåller bindande målsättningar för städer. Detta kommer påverka Göteborg som markägare. Det kopplar an till arbetet med stadens nya grönplan.
Göteborgs Stads avfallsplan 2021–2030	Under 2023 inleds en översyn av avfallsdirektivet, med fokus på mat och textilavfall, som kan påverka stadens arbete med avfallsplanen.

¹ Deployment of Alternative Fuels Infrastructure Regulation. Samråd EU07-2020

² Energy Performance of Buildings Directive

<p>Göteborgs kommande klimatanpassningsplan (och Skyfallsöverenskommelsen)</p>	<p>I början av 2023 lanseras plattformen för missionen för klimatanpassning. Det kommer även finnas förnyade EU-finansieringsmöjligheter inom Horisont Europa och LIFE som GEO kommer att bevaka.</p>
<p>Göteborg 2035 – Trafikstrategi för en nära storstad och Strategisk plan för trafikinnovation</p>	<p>TEN-T revideras och tillsammans med EU:s ramverk för stadstrafik ställs krav på stadens ”plan för hållbar mobilitet” och finansiering för innovation. Även förslag om ITS och multimodalitet påverkar, och satsningar på järnväg.</p>
<p>Program för en jämlik stad 2018-2026</p>	<p>EU-kommissionen har satt tydliga mål om att skapa en jämlikhetsunion vilket innebär att de kommer att vidta åtgärder (icke-lagstiftande och lagstiftande) som påverkar Göteborgs jämlikhetsarbete. Implementeringen av den sociala pelaren berör delvis Göteborgs verksamheter, och granskningen som styr EU-finansiering inom sammanhållningspolitiken.</p>
<p>Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022-2026</p>	<p>Under 2022 arrangerar GEO ett studiebesök för medarbetare i staden med fokus på brottsbekämpning. Under 2023 ska GEO bygga vidare på det eventuella intresse som kan genereras, framförallt medverkande i EMPACT nätverket. GEO kommer även bevaka kompetensutveckling och arbetsmarknadsmöjligheter i relation till trygghetsskapande.</p>
<p>Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning</p>	<p>Under 2023 kommer EU-kommissionen publicera ett initiativ för att etablera ett EU-intyg om funktionsnedsättning. Detta initiativ ska leda till ökad delaktighet för personer med funktionsnedsättning när de befinner sig i andra medlemsstater.</p>
<p>Plan mot våldsbejakande extremism</p>	<p>EU stödjer det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism inom den så kallade säkerhetsunionen bland annat genom kunskaps och erfarenhetsutbyte. Under 2022 arrangerar GEO ett studiebesök för medarbetare i staden med fokus på anti-radikalisering. Under 2023</p>

	ska GEO bygga vidare på det eventuella intresse som kan genereras, framförallt medverkande i RAN-nätverket.
Göteborgs Stads policy för digitalisering och IT	Efter den gröna given, är digitaliseringen EU:s prioriterade fråga, särskilt som stöd till hållbar utveckling, vilket stämmer överens med policyns skrivning: ”Digitaliseringens möjligheter behöver tillvaratas utifrån aktuella och nya utmaningar för att lyckas med att vara en hållbar stad.” EU:s digitala policy blir en möjliggörare för Göteborgs mål med standarder och finansiering.
Näringslivsstrategiska programmet 2018-2035	Under 2023 presenterar EU-kommissionen ”Transition Pathway for the Mobility System” som berör delar av Göteborgs innovationsekosystem. Under flera EU-initiativ bland annat Bauhaus, renoveringsvågen, Level(s) och CCCRI är det relevant att profilera stadens arbete med cirkulärt, klimatneutralt byggande och renovering. GEO ska hjälpa Sahlgrenska Science Park att kartlägga sitt EU-engagemang under året.

Kommunstyrelsen fastslog stadens Påverkansagenda 2020-09-02. Påverkansagendan undergår revidering under 2023 och GEO ska delta i arbetet. Eftersom påverkansagendan inte är ett styrandedokument har handlingsplanen tagits fram ”med intryck av” agendan, eftersom ett strategiskt, effektivt och riktat påverkansarbete måste göras gentemot rätt part vid rätt tillfälle och baseras på en omvärldsanalys.

Genomförande av denna plan

Gothenburg European Office (GEO) planerar och utför aktiviteter i enlighet med denna plan. Förvaltningar och bolag har ett ansvar att samarbeta med GEO i detta arbete. I specifika frågor rapporteras utvecklingen löpande till och intressebevakningen görs i dialog med berörda förvaltningar och bolag. GEO rapporterar veckovis sina aktiviteter till vice VD för Göteborgs Stadshus AB (GHSAB) samt avdelningschef på SLK.

Områden	Förvaltningar	Bolag
Hållbar stadsutveckling (Miljö och energi samt transport och infrastruktur)	Miljöförvaltningen, Stadsmiljöförvaltning, stadsbyggnadsförvaltning, Kretslopp och Vatten, Inköp och upphandling, stadsledningskontoret (SLK)	Hållbarhetsforum, Göteborg Energi, Framtiden AB, Renova, Göteborgs Hamn, Göteborgs Stad leasing AB, Business Region

		Göteborg AB (BRG), Lindholmen Science Park, Chalmers universitet och Johanneberg Science Park.
Hållbar samhällsutveckling (Sociala frågor, mänskliga rättigheter och kompetensförsörjning)	Social förvaltning Centrum, Nordost, Sydväst, Hisingen, Förskoleförvaltningen, Grundskoleförvaltningen, Utbildningsförvaltningen, Demokrati och Medborgarservice, Funktionsförvaltningen, Arbvox, SLK.	Hållbarhetsforum, BRG
Innovation och digitalisering	SLK, Demokrati och Medborgarservice, Intraservice, Inköp och upphandling	BRG, Lindholmen Science Park, Johanneberg Science Park, Sahlgrenska Science Park och Chalmers.

GEO ska samordna sina aktiviteter med andra organisationer med samma mål, t.ex. SKR, Eurocities, Polisenätverket, och andra europeiska städer. GEO samverkar med VGR i de fall överlappningar av kontorens prioriterade frågor identifierats och gemensamma aktiviteter kan ge synergieffekter.

Uppföljning av denna plan

GEO rapporterar till GSHAB styrelse genom halvårsrapport och helårsrapport. Rapporterna skickas till kommunstyrelsen för information. Stadsledningskontoret har tidigare sammankallat ett Advisory Board bestående av direktörer från förvaltningar, bolag och representanter för samarbetsparterna Chalmers Universitet, Lindholmen Science Park och Johanneberg Science Park där rapportering sker och direktörerna ges en möjlighet att ge sina synpunkter på verksamhetsplaneringen. SLK och GEO ser under 2023 över advisory board och dess funktion.

Planen

GEO ska föra en kontinuerlig diskussion med Europaparlamentet, Sveriges ständiga representation³ och EU-kommissionen för att se till att relevanta aktörer känner till Göteborgs stads position och goda exempel, så de kan arbeta för att lyfta fram dessa ställningstaganden i förhandlingar. GEO ska bevaka utvecklingen av de förslag som lagts fram av EU-kommissionen och analysera vad de kan få för konsekvens för Göteborg.

³ I dialogen med den svenska representationen sker ingen påverkan. Påverkan av den svenska förhandlingspositionen måste ske i Sverige. Dialogen i Bryssel handlar snarare om att ge representanterna argument och exempel inför förhandlingar och ömsesidigt informationsutbyte.

GEO ska se till att tjänstepersoner i Göteborgs stad, som arbetar med ämnen som berörs av initiativen i handlingsplanen, hålls informerade om hur ärendena fortskrider. GEO har även en rådgivande funktion för bolagens EU-arbete.

Under 2023 ska GEO fortsätta bevaka EU:s tematiska sektorsprogram och de fonder och program som koordineras eller förvaltas centralt från Bryssel. GEO ska även fortsätta att stödja förvaltningar och bolag i arbetet med att ansöka om EU-finansierade projekt och med partnerskapssök i Bryssel.

1. Hållbar stadsutveckling

Utsläpp av växthusgaser, förlust av biologisk mångfald, föroreningar och ökade avfallsmängder skapar stora problem världen över, i Göteborg som i övriga EU. Under 2022 blev klimatförändringarna ännu tydligare med extrema värmeböljor, skogsbränder, torka och översvämningar. Klimatneutralitet och ren miljö förblir EU:s högsta prioritet och arbetet är inramat in i den så kallade gröna given. Den gröna given tar ett helhetsgrepp om alla relevanta policyområden så att inget är motstridigt och så att alla sektorer levererar mot klimatmålen och bidrar till ren miljö. Energi- och transportlagstiftning är viktiga bidragande områden.

Rysslands invasion av Ukraina har haft konsekvenser för energimarknaden på kort och lång sikt. EU förväntas att påskynda omställningen med anledning av beroendet av rysk fossilt bränsle. Det finns en medvetenhet om att höga energipriser kan skapa social utsatthet.

GEO deltar i Miljö- och klimatprogrammets strategigrupp ”agera föregångare” med ambitionen att stärka det pågående arbetet.

Revidering av energilagstiftning och elmarknad

De flesta revideringarna av energilagstiftningen med anledning av klimatomställningen är presenterade och förhandlas. De är prioriterade av EU-kommissionen att komma överens om under 2023.

I början av 2023 planerar EU-kommissionen att föreslå en genomgripande reform av EU:s elmarknad, där bland annat gaspriserna ska frikopplas från elpriserna. GEO analyserar förslaget med hjälp av berörda verksamheter, och där det anses vara viktigt för Göteborgs verksamheter, ska GEO bedriva påverkansarbete.

GEO bevakar planen att bygga ut EU:s gröna vätgasekonomi och inrättandet av en ny europeisk vätgasbank, för att analysera möjligheterna för Göteborg. EU kommer även föreslå definitioner och certifiering av kolinfångning som kan påverka projekt i Göteborg.

EU:s mission klimatneutrala och smarta städer – innovationsutveckling

Miljö- och klimatnämnden har i uppdrag att samordna Göteborgs deltagande i, och bidra till EU:s 100 klimatneutrala och smarta städer inom ramen för EU-missionen i Horisont Europa. Att delta i missionsarbetet levererar mot strategin ”agera föregångare” men även

en hjälp att öka hastigheten i omställningen brett inom stadens egna verksamheter i dialog med näringsliv, akademi och medborgare. Under 2023 förväntas Göteborg ta fram ett klimatkontrakt, aktivitetsplan och investeringsplan inom ramen för missionen. Det finns även möjligheter för att skapa synergier med *Missionen för att anpassa samhället till klimatförändringarna* och *Missionen för att öka kunskapen om, återställa och skydda våra hav, sjöar och vattendrag*, något som EU-kommissionen efterfrågar. Hållbara transporter som ett av Göteborgs styrkeområden spelar också en viktig roll i missionsarbetet mot 100 klimatneutrala smarta städer, och arbetet inom EU-projektet Mosaic, som GEO tog initiativ till, fortgår 2023 och fokuserar på medborgardialog och inflytande inom mobilitetsområdet.

GEO fortsätter delta i det strategiska arbetet med missionen och stöttar miljöförvaltningens arbete där EU-kompetensen behövs för till exempel utlysningar, utåtriktat arbete, och lärdomar.

Hållbar finansiering – EU:s taxonomi

EU:s taxonomi påverkar Göteborg på olika sätt – dels genom att styra investeringar mot hållbara aktiviteter, genom krav på bolagens redovisning, nytt regelverk kring gröna och sociala obligationer, dels genom att EU-projektfinansiering framöver måste respektera reglerna i taxonomin. Det är också troligt att Europeiska Investeringsbanken (EIB) kommer utgå från taxonomin när man godkänner ansökningar om investeringar. Under 2021 arbetade GEO i tidigt skede i utarbetningen av akterna på de kommande miljömålen; cirkulär ekonomi, vatten, föroreningar och biologisk mångfald. Förslaget fördröjdes och presenterades inte som förväntat under 2022. GEO har hållit stadens berörda informerade. Under 2023 kommer EU-kommissionen presentera sitt utkast och öppna för möjlighet till att ge synpunkter, och GEO:s påverkansarbete ska fortsätta.

Cirkulär ekonomi och avfall

Cirkulär ekonomi går in i flera delar av Göteborgs Miljö- och klimatprogram och Avfallsplanen. GEO är medlem i strategigruppen för den tvärgående strategin ”vi driver på omställningen till en cirkulär ekonomi” och ska använda feedback från gruppen som grund för bevakningsarbetet i Bryssel.

Göteborgs Stad har gått före inom återbruk och cirkulärt byggande och vill leda utvecklingen i Sverige. Initiativet Handslaget ska etablera en återbruksmarknad i Göteborgsregionen och kan spridas i EU och inhämta ytterligare input från europeiska initiativ. Under 2022 valdes Göteborg ut som en av tolv piloter inom EU-kommissionens initiativ för cirkulära städer och regioner (CCRI). Under 2023 ska GEO fortsätta stödja stadens arbete med att implementera piloten genom att bevaka EU-finansieringsmöjligheter och profileringsmöjligheter på EU-nivå.

EU-kommissionens andra förslagspaket för en cirkulär ekonomi presenteras i slutet av 2022 innehåller en översyn av direktivet om förpackningar och förpackningsavfall. Direktivet riktar sig mot företag, men med tanke på att Göteborg ansvarar för avfallshanteringen ska GEO bevaka översynen.

I början av 2023 inleds en översyn av ramdirektivet för avfall som kommer att fokusera på matsvinn och textilavfall. GEO ska bevaka detta initiativ och agera vid behov. För

Göteborg är det också viktigt med ett utökat producentansvar för textilier, eftersom staden blir ansvarig för att ta hand om det avfall som inte hanteras på rätt sätt.

Hållbara transporter och logistik

GEO:s arbete kring hållbara transporter och logistik grundas på stadens strategiska plan för trafik, men även arbetet inom Green City Zone på BRG. Samarbeten finns med Lindholmen Science Park, STRING-nätverket, fordonskluster i EU och andra aktörer inom sektorn exempelvis POLIS-nätverket⁴. GEO kommer att presentera en kartläggning av mobilitetsområdet för de nya förvaltningarna i början av 2023 för att stärka EU-kompetensen och välja fokus för insatser som kan stärka verksamheten.

Städer är viktiga aktörer för att genomföra den gröna given, bland annat genom incitament för alternativa bränslen, upphandling av fordon med låga utsläpp, planering av laddinfrastruktur. Städer är även viktiga för mobilitetssektorns ekosystem. EU-kommissionen kommer under 2023 gå vidare med mobilitetsekosystemet inom ramen för EU:s industristrategi⁵. GEO har deltagit i framtagandet och ska fortsätta delta i arbetet.

EU kommer under 2023 arbeta för grönare godstransporter för att minska utsläpp och föroreningar från transporter i takt med övergången till smartare och hållbarare rörlighet. GEO ska bevaka detta arbete i dialog med Göteborgs Hamn. EU förbereder ett förslag om ett gemensamt europeiskt område för mobilitetsdata för att främja digitaliseringen av mobilitetssektorn och uppmuntra innovativa lösningar. GEO bevakar frågan och har vägledning av Göteborgs inspel inför förslaget presentation samt erfarenhet av digitalisering. När det gäller mobilitet kan digitaliseringen fungera som en katalysator för sömlös multimodalitet och ökad hållbarhet. GEO ska fortsätta bevaka utrullningen av strategin för hållbar och smart mobilitet.

Göteborgs Stad är både trafikplanerare och fordonsanvändare. Området överlappar delvis med initiativ inom hållbar stadsutveckling samt digitalisering och ”smart cities”-arbetet, eftersom finansiering och utveckling av till exempel transportsystemet ska se till att både gods- och persontransporter sker på bästa möjliga hållbara, smarta och effektiva sätt med hjälp av ny teknik, forskning och innovation. Dataområdet för mobilitet är en sådan fråga.

Biologisk mångfald och föroreningar

EU-kommissionen förslag till EU:s nya naturåterställningsförordning innehåller bindande mål för naturåterställande och krav på att införa grön infrastruktur i städer. Målen får betydelse för Göteborg som markägare som har lämnat in synpunkter⁶. Det är emellertid svårt att avgöra exakt hur stor påverkan förslaget kommer att få, eftersom nationella återställningsplaner kommer tas fram, och eftersom Göteborg redan antagit mer stringenta krav i sin nya grönplan. GEO har fört fram stadens synpunkter på förslaget till EU-kommissionen och svenska representationen. Under 2023 fortsätter GEO bevaka och genomföra påverkansinsatser i de fortsatta förhandlingarna.

⁴ CORAI, CLEPA, ACEA, Industry4all, ETUC, Baden-Württemberg

⁵ SWD(2022) 16 final

⁶ EU1-2021, EU2-2021

Luftkvalitetsdirektivet uppdateras för att stämma överens med Världshälsoorganisationens rekommendationer. För Göteborg är EU-finansiering på luftområdet särskilt intressant, eftersom staden redan möter normerna i lagstiftningen. GEO ska under 2023 undersöka dessa möjligheter. Inom lagstiftning på luftpolitikens område ska GEO föra fram Göteborgs synpunkter om rapporteringskrav som kan underlätta stadens arbete som tillsynsmyndighet. GEO ska även fortsätta arbeta för att profilera Göteborgs arbete med luft.

På vattenpolitikens område har EU-kommissionen uppdaterat två direktiv som påverkar Göteborg som ansvarig för rening av avloppsvattnet; avloppsdirektivet⁷ och listorna för föroreningar i yt- och grundvatten⁸. För Göteborgs del är det bra att EU-kommissionen har inkluderat producentansvar för avancerad rening, även om den nuvarande skrivningen inte är tillräckligt ambitiös för att täcka kostnaderna associerade med reningen. GEO håller på att planera påverkansinsatser till våren tillsammans med andra svenska stads- och regionkontor.

2. Hållbar samhällsutveckling

Göteborg ska vara en jämlik stad där alla medborgare har samma förutsättningar för att leva ett bra liv. Detta gör inte bara staden till en plats där människor vill leva och bo, utan skapar även bra förutsättningar för att tillvarata alla de unika tillgångar som stadens sociala mångfald erbjuder. Denna målsättning delar Göteborg med EU som aktivt arbetar för att skapa en jämlikhetsunion och för att integrera målen i Agenda 2030 i all politik. En stor del av detta arbete på EU-nivå sker inom ramen av den europeiska sociala pelaren, som presenterades i Göteborg 2017, och vars implementering övervakas inom den europeiska planeringsterminen.

GEO ska använda uppföljningen av program om Jämlik stad – Jämlikhetsrapporten, för att identifiera relevanta initiativ och möjligheter för Göteborg. Socialpolitik är i stort är en medlemstatskompetens, men Göteborgs engagemang innebär att dela med sig av kunskaper och erfarenheter, men även att lyssna, lära och inspireras av andra europeiska städer. GEO ska under 2023 att fokusera på att:

- bevaka och föra dialog kring trygghetsfrågorna på EU-nivå med fokus på förebyggandet av radikaliserings och bekämpandet av organiserad brottslighet,
- lyfta kompetensförhöjande insatser med specifik fokus på digitala färdigheter och den gröna omställningen,
- stärka den interna kompetensen i Göteborg kring EU-nivån på identifierade intresseområden med koppling till implementeringen av den sociala pelaren,
- i dialog med förvaltningarna, fördjupa sig i mervärdet av EU vad gäller kompetensförsörjning i offentlig sektor, specifikt med fokus på digitala kompetenser,
- bevaka och föra dialog kring EU:s arbete med mental hälsa, funktionsrättsfrågor och barnrättsfrågor,

⁷ EU13-2021

⁸ EU20-2021

- bevaka och föra dialog kring EU:s arbete med att bekämpa energifattigdom specifikt med tanke på situationen på EU:s energimarknad.

Säkerhet och trygghet

Inom ramen för EU:s strategi för att skapa en säkerhetsunion ingår trygghetsfrågor som är strategiskt viktiga för Göteborg, såsom bekämpandet av organiserad brottslighet, brottsförebyggande och radikaliserings. Med Göteborgs Stads plan mot våldsbejakande extremism i beaktande ska GEO lyfta arbetet och föra en dialog tillsammans med ansvariga förvaltningar kring dessa frågor under 2023. Under 2023 kommer GEO arbeta för att öka förståelsen bland stadens medarbetare och förenkla sammankopplandet av EU-nivån och det lokala arbetet.

Vidare ska GEO i sin bevakning även beakta säkerhetspolitiska trender och policybeslut inom EU som kan ge lokala och regionala effekter för Göteborg. Under verksamhetsåret 2023 är detta fortsatt särskilt viktigt med orsak av Rysslands invasion av Ukraina och det ändrade säkerhetsläget i Europa. Till följd av den ryska invasionen av Ukraina är miljontals ukrainare på flykt i grannländer och i andra europeiska stater. GEO ska därför, som en del i sitt löpande arbete, aktivt bevaka europeiska beslut som rör flyktingsituationen, flyktingarnas uppehälle, flyktingarnas ersättning och flyktingarnas fördelning över kontinenten. GEO ska också aktivt bevaka vilka europeiska stöd som finns att söka för att Göteborgs stad ska kunna anordna ett värdigt och hållbart mottagande.

Europaåret för kompetens 2023

EU-kommissionen har beslutat att 2023 är ”kompetensåret” med särskild fokus på yrkesutbildning. GEO:s aktiviteter bör hämta inspiration från detta tema i planerandet av aktiviteter och profileringsarbetet. EU kommer lägga speciell fokus på åtgärder och aktiviteter som:

- Främjar möjligheter till kompetensutveckling i offentlig sektor med fokus på digitalisering,
- Uppmärksammar och stöttar kompetensutveckling framför allt i relation till den gröna given och digitaliseringen,
- Främjar de möjligheter som EU erbjuder kompetensutveckling och yrkesutbildningar,
- Hämtar inspiration från näringslivet för att sprida arbetssätt för att kompetens höja/vidareutbilda arbetskraft.

Implementeringen av den sociala pelaren – kompetensutveckling

GEO ska fortsätta att arrangera digitala studiebesök till EU:s institutioner och organisationer verksamma i Bryssel för de kollegor som arbetar med social hållbarhet och frågor som tangerar implementeringen av den sociala pelaren. Studiebesöken har till syfte att öka kunskaperna för vad som sker på EU-nivå. Detta kommer att öka möjligheterna att identifiera hur man kan arbeta gentemot EU och koppla EU-policy till

projektansökningar. Ämnen på de olika besöken ska tangera de intresseområdena identifierade i Jämlikhetsrapporten 2023.

Igenom den europeiska planeringsterminen- som är ramen för samordningen av den ekonomiska politiken mellan medlemsländerna - granskar EU-kommissionen medlemsländernas implementering av den sociala pelaren och Agenda 2030. Därför ska GEO föra en dialog om den europeiska planeringsterminen då den påverkar svensk användning av strukturfonderna.

Administrativt samarbete

I EU-kommissionen arbetsprogram meddelas att ett förslag om hur administrativt samarbete kan fördjupas och förbättras kommer presenteras. Man menar att ”detta möjliggör bättre synergieffekter mellan EU-verktyg som utformats för att stärka kapaciteten, särskilt på lokal och regional nivå. Det möjliggör också bättre förvaltning av investeringar och omställningar, samtidigt som ett fullständigt och effektivt genomförande av EU:s politik säkerställs.” GEO ska bevaka förslaget och dess utveckling för att se hur Göteborg kan komma att påverkas och eventuellt påverka.

3. Digital omställning och innovation

Innovation skapar nytta för boende, besökare och näringsliv och bidrar till ett jämlikt och hållbart Göteborg. Högt på agendan i både Göteborg och Bryssel står digitalisering, artificiell intelligens, IKT, cybersäkerhet och automatisering, men också digital kompetensfrågan i relation till stadens verksamheter. Samverkan med Lindholmen, Johanneberg, Sahlgrenska Science parks, näringslivet och Chalmers är av stor vikt i arbetet i Bryssel.

Med anledning av det svenska ordförandeskapet är avsikten att spegla ordförandeskapets AI-konferens i Göteborg, i Bryssel tillsammans med Chalmers och Lindholmen Science Park under gemensamt paraply med Vinnova och Vetenskapsrådets Brysselkontor. GEO samarbetar även med VGR om kulturella event såsom konsert och konstutställning i Bryssel.

Innovation och finansiering

GEO ska särskilt hjälpa till att profilera Chalmers, Lindholmen Science Park och Johanneberg Science Park, och Göteborgs Stad som stark motor inom innovation. GEO ska under året hjälpa Sahlgrenska Science Park att hitta rätt ambitioner för EU-arenan.

EU:s fonder och program är verktyg som bidrar till EU:s långsiktiga målsättningar och policymål. Göteborg kan ta del av de finansieringsmöjligheter som EU har att erbjuda och använda dessa strategiskt för att nå stadens målsättningar.

EU genomför en halvtidsöversyn av den fleråriga budgetramen under 2023. Det är ett tillfälle för Göteborg att bedöma om den nuvarande EU-budgeten är relevant för verksamheterna. Genom att delta i översynen och förmedla Göteborgs synpunkter på dessa fondprogram, kan Göteborg påverka utformningen av framtida program till sin egen fördel.

Strukturfonderna Europeiska Regionala Utvecklingsfonden (ERUF), Europeiska Social Fonden (ESF+), och Återhämtningsfonden med fokus på Faciliteten för återhämtning och resiliens sköts med delad förvaltning. GEO bevakar enbart utformningen av dessa fonder, inte utlysningar. Tillsammans med andra svenska regionkontor och SKR kommer GEO arrangera en konferens om sammanhållningspolitikens utveckling under året.

Under 2023 ska GEO fortsätta bevaka EU:s tematiska sektorsprogram och de fonder som koordineras eller förvaltas centralt från Bryssel, av intresse inom hållbar stads- och samhällsutveckling, digitalisering och innovation. Detta inkluderar utlysningar inom: European Urban Initiative, LIFE, Digitala Europa och Horisont Europaprogrammet. GEO bistår även Göteborgs Hamn vid behov rörande ansökningar till Connecting Europe Facility. GEO bevakar specifika finansieringsmöjligheter till förvaltningar som uttryckt ett specifikt behov. Detta inkluderar bland annat finansiering till den cirkulära omställningen, kolinfångning och klimatanpassningsåtgärder med gröna lösningar.

Nya europeiska Bauhaus

Under hösten 2022 identifierade GEO Bauhaus-utlysningen “Transformational Places of Learning” som intressant, särskilt eftersom utlysningen är tänkt att bidra till Bauhauspriserna 2023. GEO har redan under 2022 arbetat tillsammans med Skogomeskolan och Miljöförvaltningen som pilotskola för stadens ”riktlinje för lärande om hållbar utveckling och ett systematiskt miljöarbete inom grundskolan”. När Bauhauspriset 2023 öppnar för ansökningar ska GEO hjälpa Göteborg att delta.

Digitala lösningar och datadelning

Digitala lösningar gör ekonomin mer effektiv och mindre resurskrävande, och bidrar samtidigt till att minimera digitaliseringens miljö-, resurs- och klimatavtryck. EU-kommissionen planerar att föreslå verktyg för att utveckla öppna människocentrerade virtuella världar, s.k. metaverse. Tanken är att dessa erbjuder en mängd möjligheter för industrin och tjänstesektorn, och även skapar tillfällen att angripa mer allmänna samhällsutmaningar som hälsa och smarta städer. GEO ska bevaka initiativet för att analysera möjligheter eller utmaningar för Göteborgs verksamheter och ”Goteverse”.

EU skapar både möjligheter för datadelning och begränsningar för att t.ex. skydda den personliga integriteten. För Göteborg är flera pågående och kommande initiativ inom delade data intressanta, nämligen; datalagen⁹, AI-akten, regler om databaser, dataområdena inom sektorer som energi¹⁰ och mobilitet, samt driftskompatibla offentliga tjänster¹¹.

⁹ Samråd EU21 - 2021

¹⁰ Samråd EU24 - 2021

¹¹ Samråd EU05 - 2021

Bilaga 1. Tabell över kommande och pågående initiativ

Område	Initiativ	Kommentar
Hållbar stadsutveckling		
- energi	Översyn av EU:s regler för den inre elmarknaden	Miljöförvaltning och Göteborg Energi; Lagstiftning, första kvartalet 2023
	EU:s vätgasbank	Miljöförvaltningen; Lagstiftning och andra åtgärder, tredje kvartalet 2023
	Hållbart kolkretslopp - Certifiering av avlägsnande av koldioxid	Miljöförvaltning, Gbg Energi, Renova; Lagförslag 30 november 2022. Samråd EU05-2022
- pågående energi	Fit for 55-paketet; AFIR ¹² EED ¹³ , RED ¹⁴ , energiskattedirektivet ¹⁵	BRG, Gbg Energi, Miljöförvaltning; Presenterades juli 2021. Behandlades 2022 i EP och rådet. Under förhandling.
	Energiprestanda byggnader ¹⁶ (del 2 Fit for 55)	Miljöförvaltning, Framtiden AB, Gbg Energi; Förslag 14 december 2021. Behandlades 2022 i EP och rådet. Under förhandling.
- transport	Internationella gods- och persontransporter – ökning av järnvägens andel	Hamnen, Lindholmen Science Park;

¹² COM(2021)559, samråd EU10-2021, remissvar diarienummer 1023/21

¹³ COM(2021)558, samråd EU32-2020

¹⁴ COM(2021)557, samråd EU31-2020

¹⁵ COM (xx), samråd EU23-2020

¹⁶ COM(2021) 802, samråd EU10-2021, Remissvar Diarienummer 1547/21

		Lagstiftning inkl. konsekvensbedömning, andra kvartalet 2023 Samråd EU24.-2019
	Översyn av direktivet om kombinerade transporter	Ev. stadsmiljöförvaltningen, hamnen och stadsbyggnad. Lagstiftning inkl. konsekvensbedömning, andra kvartalet 2023
	Ett gemensamt europeiskt område för mobilitetsdata	Stadsmiljöförvaltningen och ev. stadsbyggnad. Ej lagstiftning, andra kvartalet 2023. Samråd ej planerat.
	Initiativ för grönare fordonsparker	Gbg Leasing; Lagstiftning och andra åtgärder, tredje kvartalet 2023
- pågående transport	TEN-T ¹⁷	SLK, Hamnen och stadsmiljöförvaltningen: Förslag presenterat december 2021. Förhandlingar pågår i EP och rådet. Ej ännu mellan dem. Samråd EU08-2021
	ITS-direktivet ¹⁸	Stadsmiljöförvaltningen och stadsbyggnad (tidigare Trafikkontoret) Samråd EU27-2020
	Multimodala resor i EU – nya specifikationer för informationstjänster	Stadsmiljö, stadsbyggnad och Parkeringsbolaget Samråd EU29-2021
- miljö	Taxonomins fyra miljömål.	Samråd fördröjd och väntas våren 2023. Kan beröra flera bolag såsom t.ex. AB Framtiden, Renova, Gryab.
	Översyn av ramdirektivet för avfall	Förslag förväntas andra kvartalet 2023

¹⁷ COM(2021) 812

¹⁸ COM(2021) 813

- pågående miljö	Regler för europeiska gröna obligationer ¹⁹ + företagens hållbarhetsrapportering ²⁰	Bolagen i GSAHB
	Uppdatering av Ekodesigndirektivet och Initiativet för hållbara produkter	Förslag 30 mars 2022
	EU:s nya naturåterställningsförordning	Förslag 22 juni 2022
	Luftkvalitet - översyn av EU-reglerna	Förslag 26 oktober 2022
	Direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse Vattenlagstiftning – reviderade listor över föroreningar i ytvatten och grundvatten	Förslag den 26 oktober 2022
	Utsläpp av mikroplaster – åtgärder för att minska miljöpåverkan	Förslag förväntas fjärde kvartalet 2022
Hållbar samhällsutveckling (Social hållbarhet)		
- sociala frågor	Översyn av den fleråriga budgetramen, ev. med ändringar	Stadsledningskontoret. Lagstiftning och andra åtgärder, andra kvartalet 2023
	Faciliteten för återhämtning och resiliens (2020–2024) – halvtidsutvärdering	Stadsledningskontoret, Social förvaltningarna, Arbvux Rapport publiceras första kvartalet 2024. Samråd inför rapporten öppnar andra kvartalet 2023.

¹⁹ COM(2021)391

²⁰ COM(2021)189 På väg att röstas i EP (efter trilog) november 2022.

	Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden 2014–2020 – efterhandsutvärdering	Stadsledningskontoret, Social förvaltningarna Utvärdering publiceras fjärde kvartalet 2024. Samråd inför utvärderingen öppnar fjärde kvartalet 2022.
	Europeiska socialfonden och sysselsättningsinitiativet för unga 2014–2020 (utvärdering)	Stadsledningskontoret, Social förvaltningarna, Arbvux Utvärdering publiceras fjärde kvartalet 2024. Samråd inför utvärderingen öppnar fjärde kvartalet 2023.
	Europeiskt funktionsnedsättningskort	Funktionsförvaltningen. Förslag till rättsakt. Samråd planerat till första kvartalet 2023.
	EU:s ungdomsstrategi 2019–2027 – halvtidsutvärdering	Stadsledningskontoret, Social förvaltningarna Rapport publiceras fjärde kvartalet 2024. Samråd inför rapporten öppnar första kvartalet 2023.
	Lärande utomlands i Europa – utbytesmöjligheter för alla	Grundskoleförvaltningen, Utbildningsförvaltningen, Arbvux Icke-lagstiftande rekommendation. Samråd öppnar första kvartalen 2023.
	Övergripande strategi för psykisk hälsa	Icke-lagstiftande, förväntas presenteras under andra kvartalen 2023. Inget samråd planeras.
	Översyn av direktivet mot sexuella övergrepp mot barn	Stadsledningskontoret, Socialförvaltningarna Lagstiftande, planeras presenteras under tredje kvartalet 2023. Ännu inget samråd planerat
	Erkännande av tredjelandsmedborgares kvalifikationer	Arbvux, Utbildningsförvaltningen.

		Icke-lagstiftande eller lagstiftande, förväntas presenteras under tredje kvartalen 2023. Ännu inget samråd planerat.
	Europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande – utvärdering	Utbildningsförvaltningen, Arbvux Fördröjt samråd sedan kvartal 1 2022.
Innovation	Bauhaus	Grundskoleförvaltningen, Stadsbyggnadsförvaltningen och stadsmiljöförvaltningen.
	100 klimatneutrala smarta städer	Miljöförvaltningen och alla stadens förvaltningar och bolag
	Utlysningar inom Horisont Europa, LIFE, EU	Förvaltningar och bolag som ger GEO ett specifikt uppdrag att bevaka.
	Halvtidsutvärdering MFF	Samråd förväntas fjärde kvartalet 2022
Digital omställning		
	En dröjarstrategi 2.0 för EU för att främja hållbara och smarta transporter	Förväntas fjärde kvartalet 2022. Samråd EU26-2021
	Initiativ om virtuella världar som Metaverse	Ej lagstiftning, andra kvartalet 2023
- pågående inom data	Dataakten ²¹ och ändrade regler om rättsligt skydd för databaser	
	Gemensamt hälsodataområde ²²	SLK; Lagförslag presenterat 3 maj. Behandlats i EP och rådet under 2022. Remiss:
	Rättsakt om artificiell intelligens ²³	SLK; Presenterades 2021 och har behandlats i EP och rådet 2022.

²¹ Harmoniserade regler för skäligen åtkomst till och användning av data (dataakten), COM(2022) 68

²² COM(2022) 197, Remissvar SLK Diarienummer 0670/22

²³ COM(2021) 206

- pågående digitalisering	Digital utbildning – nödvändiga satsningar	Icke-lagstiftande rekommendation. Göteborg svarade på samråd under 2022. Förslag presenteras under första kvartalen 2023.
----------------------------------	--	---